
Θέμα: Δημοτικά έργα: διαδικασίες και διοίκηση.

Εισηγητής : Δ. Στυλιανόπουλος, νομικός-οικονομολόγος.

Κυρίες και κύριοι, θεωρώ υποχρέωση να ευχαριστήσω, κατ' αρχήν τον κύριο πρόεδρο της Οργανωτικής Επιτροπής και τα υπόλοιπα μέλη, που μου έδωσαν σήμερα την ευκαιρία να επικοινωνήσω με μία μερίδα επιστημονικού δυναμικού, του οποίου η προσφορά έχει σημαδέψει ανεξίτηλα τη μέχρι σήμερα αναπτυξιακή πορεία της χώρας μας. Το θέμα της εισήγησής μας είναι: "Δημοτικά Έργα: διαδικασίες και διοίκηση".

Παρ' όλα τα προβλήματα που εξακολουθεί να παρουσιάζει ακόμα και σήμερα η ελληνική τοπική αυτοδιοίκηση, η νέα αναπτυξιακή στρατηγική, η οποία εκφράζεται με το μοντέλο της ενδογενούς ή τοπικής απασχόλησης, επιφυλάσσει στους ΟΤΑ, ενεργό και δυναμικό ρόλο στην τοπική ανάπτυξη. Το μοντέλο της ενδογενούς ανάπτυξης, μπορεί να συνυπάρχει με το μοντέλο το πολιτικό, παρ' όλα αυτά φαίνεται ότι κερδίζει έδαφος στον παγκόσμιο χώρο. Η παρέμβαση των ΟΤΑ στην τοπική ανάπτυξη, παρουσιάζεται και γίνεται περισσότερο αντιληπτή οπωσδήποτε με τον αριθμό και την ποιότητα των τεχνικών έργων τα οποία κατασκευάζονται από τους ΟΤΑ. Είναι βέβαιο ότι χωρίς τη δική σας συμμετοχή και στελέχωση, τόσο των ΟΤΑ, όσο και με τη συνεργασία από την πλευρά των εργοληπτικών επιχειρήσεων, είναι αδύνατο η τοπική αυτοδιοίκηση να ανταπεξέλθει στο ρόλο της. Η χρηματοδότηση αυτών των τεχνικών έργων, τα οποία αναλαμβάνουν οι ΟΤΑ, μπορεί να γίνει από διάφορες πηγές, οι σημαντικότερες των οποίων είναι: Πρώτον, μέσω των Νομαρχιακών Προγραμμάτων Δημοσίων Επενδύσεων, δεύτερον, μέσω των Προγραμμάτων Δημοσίων Επενδύσεων των κεντρικών φορέων, εννοώ τα υπουργεία, τρίτον μέσω του Ειδικού Αναπτυξιακού προγράμματος Τοπικής Αυτοδιοίκησης, το λεγόμενο ΕΑΠΤΑ, το οποίο περιλαμβάνεται στα ΠΕΠ και τέλος, από τον ετήσιο δημοτικό ή κοινοτικό προϋπολογισμό. Είναι γνωστό ότι ο ΟΤΑ κάθε χρόνο, σύμφωνα με το νέο δημοτικό και κοινοτικό κώδικα, υποχρεούται στη σύνταξη ετήσιου, ή διετούς προγράμματος τεχνικών έργων.

Επομένως, υπάρχει ανάγκη της ύπαρξης ενός θεσμικού πλαισίου, το οποίο να καθορίζει τις διαδικασίες,

τον τρόπο, καθώς και τη μέθοδο των δημοτικών και κοινοτικών έργων. Το εν λόγω θεσμικό πλαίσιο, βασικά περιλαμβάνεται στους κατωτέρω νόμους:

1) Στο νόμο 1418/84, με τίτλο: "Δημόσια Έργα και ρυθμίσεις συναφών θεμάτων".

2) Στο Προεδρικό Διάταγμα 609/85, με τίτλο: "Κατασκευή Δημοσίων Έργων".

3) Στο Προεδρικό Διάταγμα 171/87, με τίτλο: "Όργανα που αποφασίζουν ή γνωμοδοτούν και ειδικές ρυθμίσεις σε θέματα έργων, που εκτελούνται από τους οργανισμούς της τοπικής αυτοδιοίκησης". Επίσης, εδώ πρέπει να προσθέσουμε το Προεδρικό Διάταγμα 323/89, που αποτελεί το νέο δημοτικό και κοινοτικό κώδικα.

Το εν λόγω θεσμικό πλαίσιο συμπληρώνεται από ένα πλήθος άλλων νόμων, που αφορούν τον τίτλο και την ανακήρυξη μιας εταιρίας σαν εργοληπτικής στην τάξη της, καθώς και τα μητρώα της. Το ανωτέρω θεσμικό πλαίσιο έχει ένα κενό, το οποίο καλύπτεται από το Προεδρικό Διάταγμα 28/80, με τίτλο: "Περί εκτελέσεως έργων και προμηθειών ΟΤΑ". Το κενό το οποίο καλύπτεται, είναι αυτό το οποίο αναφέρεται στη σύνταξη, θεώρηση και έγκριση των μελετών εκτέλεσης των δημοτικών και κοινοτικών έργων, καθώς επίσης και για τη διενέργεια αρχιτεκτονικών και καλλιτεχνικών διαγωνισμών. Βεβαίως, είναι πολύ παλιό το Προεδρικό Διάταγμα του 1980 το 28 και χρήζει οπωσδήποτε αναθεώρησης και οπωσδήποτε από τις πρώτες διατάξεις που πρέπει να αναθεωρηθούν, είναι αυτή η οποία αναθέτει απ' ευθείας το χρηματικό ποσό του ενός εκατομμυρίου σε καλλιτεχνικά έργα.

Ειδικότερα, ο νόμος 1418/84, θέτει τους γενικούς κανόνες για την κατασκευή των δημοσίων έργων, τους τρόπους επιλογής των εργοληπτικών επιχειρήσεων, τους όρους κατάρτισης της σύμβασης κατασκευής και το οποίο συμπληρώνεται από το Προεδρικό Διάταγμα 609/85, στο οποίο λεπτομερέστερα αναλύονται τα διάφορα συστήματα προσφοράς, οι όροι της διακήρυξης, οι όροι κατάρτισης της σύμβασης και αναλυτικότερα οι προθεσμίες, οι διάφορες ποινικές ρή-

τρεις, γίνεται δε και μνεία για την εκτέλεση των έργων με αυτεπιστασία. Σε συμπλήρωση του ανωτέρω Προεδρικού Διατάγματος έρχεται το Προεδρικό Διάταγμα 171/87, το οποίο αναφέρει τα όργανα που αποφασίζουν για τα έργα των οργανισμών της τοπικής αυτοδιοίκησης. Όπως ξέρετε, σε γενικές γραμμές τα όργανα αυτά είναι ο υπουργός Εσωτερικών, ο νομάρχης, το δημοτικό και το κοινοτικό συμβούλιο. Όταν δεν υπάρχει, όταν ο ΟΤΑ δεν έχει δική του τεχνική υπηρεσία, αναλαμβάνει την εκπόνηση μελέτης ή έργου, η τεχνική υπηρεσία της νομαρχίας. Εδώ έχουμε και την εφαρμογή ειδικότερα από το 1985, των δημοτικών επιχειρήσεων κατασκευής τεχνικών έργων, οι οποίες, παρ'όλα τα προβλήματα που έχουν, σαν νεότερες επιχειρήσεις, παρ'όλα αυτά, σε πανελλήνια κλίμακα, προσφέρουν ένα σημαντικό έργο.

Μία από τις σπουδαιότερες φάσεις για την κατάρτιση και εκτέλεση ενός έργου, είναι η τελευταία, η οποία αναφέρεται στη σύμβαση και στην εκτέλεση της σύμβασης. Σημαντικό ρόλο σ'αυτή τη φάση παίζει και η διοίκηση του έργου.

Όλοι οι ανωτέρω νόμοι, αναφέρονται σ'αυτό το θέμα, με πρώτο το νόμο 1418/84, ο οποίος ορίζει τον επιβλέποντα ή τους επιβλέποντες μηχανικούς. Αυτός ο νόμος, στο άρθρο 6, ομιλεί και για μία επιτροπή παρακολούθησης του έργου, η οποία έχει συμβουλευτικό χαρακτήρα, και συγκροτείται σε περίπτωση κατασκευής σημαντικών έργων. Το Προεδρικό Διάταγμα 609/85 ορίζει και αυτό σαφώς, ότι η διοίκηση του έργου, η παρακολούθηση και ο έλεγχος αυτού, ασκούνται από τη διευθύνουσα υπηρεσία. Επίσης, ορίζει και τα καθήκοντά του επιβλέποντος μηχανικού, τα οποία είναι ο έλεγχος της ποιότητας και της ποσότητας των έργων και η παρακολούθηση του έργου γενικά μέχρι την αποπεράτωσή του. Όπως ξέρετε καλύτερα από μένα, ο επιβλέπων μηχανικός, εκτός του νόμου περί ασφαλείας των δημοσίων έργων, έχει και ιδιαίτερες αστικές και ποινικές ευθύνες, για κάθε βλάβη που προξενείται στον τρίτο, ή στην υπηρεσία, η οποία τον έχει ορίσει σαν υπεύθυνο. Επομένως, είναι βαρύνουσα η σημασία του έργου του στην αποπεράτωση του έργου.

Το εν λόγω θεσμικό πλαίσιο έχει κατακριθεί από πολλές πλευρές, για μία γραφειοκρατική διατύπωση. Χωρίς να αρνούμαι ότι σε κάποιο βαθμό είναι πράγματι γραφειοκρατικό, παρ'όλα αυτά, πιστεύω ότι είναι ανάγκη και από τις δύο πλευρές και από τον ΟΤΑ και από την εργοληπτική εταιρία που έχει αναλάβει το έργο, να τηρούνται επακριβώς οι ισχύουσες διατάξεις, για τους ακόλουθους λόγους:

1) Για την πρακτική πλευρά του θέματος, γιατί με την πιστή τήρηση των διαδικασιών, αποφεύγονται ενστάσεις, τυχόν επαναλήψεις των διαγωνισμών, απώλεια χρόνου, η οποία μπορεί να καταλήξει σε τελευταία ανάλυση και στην ματαίωση του έργου.

2) Έρχομαι στην ουσιαστική πλευρά, γιατί πιστεύω ότι με την τήρηση, με την πιστή τήρηση όλων των διαδικασιών, θεμελιώνεται κατ'αρχήν, ένα πνεύμα εμπιστοσύνης, μεταξύ των ΟΤΑ και των διαφόρων εργοληπτικών. Επίσης, θεμελιώνεται και ένα πνεύμα συνεργασίας, το οποίο είναι απαραίτητο για την κατασκευή των τεχνικών έργων και ειδικότερα εκείνων που γίνονται στις απομακρυσμένες παραμεθόριες, ακόμη και νησιωτικές περιοχές.

Και πιστεύω και κάτι άλλο, μια τρίτη παρατήρηση, στο βαθμό που θεμελιώνεται αυτή η εικόνα, ότι πραγματικά υπάρχει ένα θεσμικό πλαίσιο το οποίο τηρείται από όλες τις πλευρές, ενθαρρύνονται και οι νέοι πολιτικοί μηχανικοί, οι οποίοι είναι απαραίτητο να στελεχώσουν τις μικρές κοινότητες, οι οποίοι βρίσκονται στις παραμεθόριες περιοχές, ακόμα και στις νησιωτικές προκειμένου να βοηθήσουν στη γενική ανοικοδόμηση και αναπτυξιακή διαδικασία που είναι ανάγκη να ακολουθήσει η Ελλάδα, προκειμένου να μη χάσει το τρένο των άλλων χωρών της Κοινής Αγοράς και να προχωρήσουμε μαζί σε ταχύτερους ρυθμούς.

Ευχαριστώ πολύ που με ακούσατε.

Πρόεδρος: Και μεις ευχαριστούμε τον κύριο Στυλιανόπουλο για την εισήγησή του και παρακαλώ τον κύριο Σιδηρόπουλο, αναπληρωτή καθηγητή του Παντείου Πανεπιστημίου, Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών.